

Nota

Uitgesteld vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem Hamme – Jules Vincartpark

Programma van Maatregelen

Ons kenmerk :	ORTEC2300474
Auteurs :	Tom Lees Maarten Praet Vanessa Bigonzi Alexander Doucet Ward Decramer
Datum verslag :	26 augustus 2024
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2023C235 2023F28
Wettelijk depot :	D/2023/15.001/32

Coverfoto: overzichtsfoto op terrein Profiel 2 (PR2)

Auteurs & autorisatie:

Tom Lees (OE/ERK/Archeoloog/2021/00018)

Maarten Praet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00024)

Vanessa Bigonzi (OE/ERK/Archeoloog/2021/00028)

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00004)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2023/15.001/32

INHOUDSTAFEL

Deel 4: Programma van maatregelen	4
1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1 Administratieve gegevens	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
3 Programma van maatregelen	9
Ondertekening.....	10

Deel 4: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2018F46 (Bureauonderzoek; ID: 10864), 2023C235 (Landschappelijk bodemonderzoek), 2023F28 (Proefsleuvenonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Locatie	Provincie: Oost-Vlaanderen Gemeente: Hamme Adres: Jules Vincartpark (Fig. 1.1)
Kadastrale gegevens	Hamme, afdeling 2, sectie B, percelen 1226Y6, 1226X6 en 1226T6
Bounding Box	Punt 1: X = 133634, Y = 197492 Punt 2: X = 133768, Y = 197614
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	4 913 m ²
Oppervlakte bodemingreep	4 913 m ²
Einddatum bureauonderzoek	26 augustus 2024
Relevante termen¹	Oost-Vlaanderen; Zandstreek; Nieuwe Tijd; verstoring; vrijgave
Bebouwde zones:	Het projectgebied is onbebouwd. De zuidelijke zone is verhard.

¹ <https://thesaurus.onroenderfgoed.be>

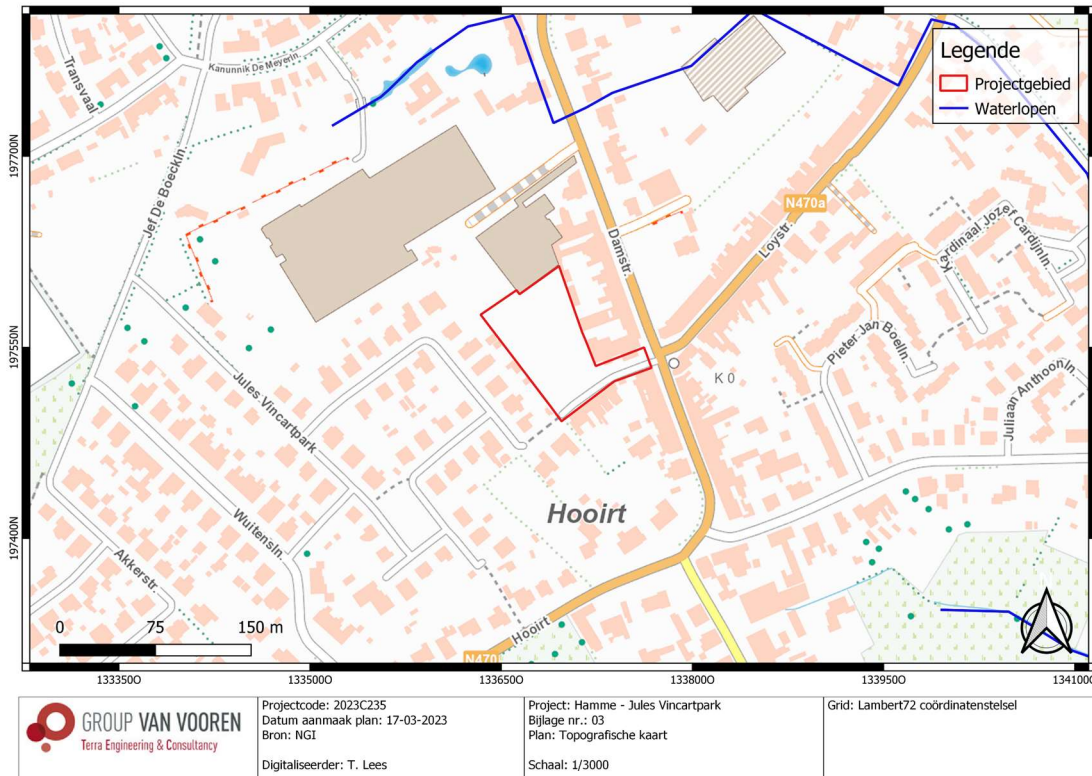

Fig. 4.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

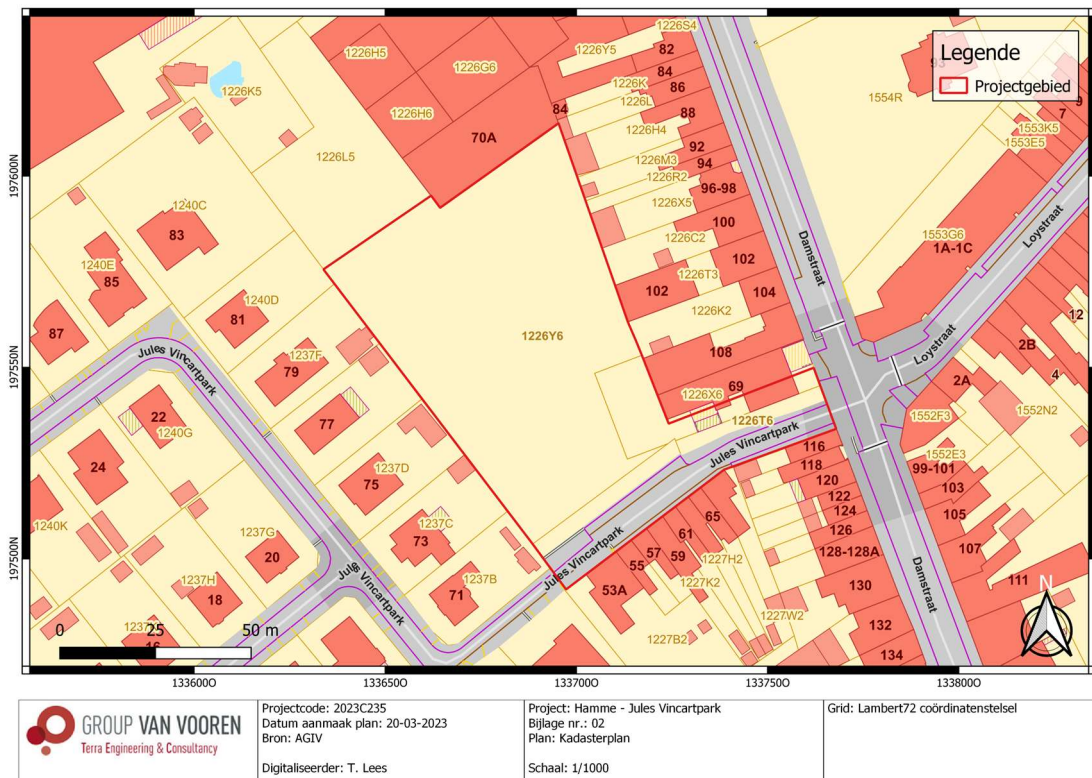

Fig. 4.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 4.3: Meest recente luchtfoto (2021) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

2 Gemotiveerd advies

Het project betreft de aansluiting de verkaveling van het projectgebied is 11 loten. Een meer gedetailleerde beschrijving van de geplande werken is terug te vinden in het Verslag van Resultaten. De oorspronkelijke plannen worden in bijlage toegevoegd.

Het onderzoeksgebied is gelegen op ongeveer 1 km ten zuiden van het centrum van Hamme, ter hoogte van het Jules Vincartpark en ten westen van de Damstraat. Volgens het gewestplan is het terrein gelegen in woongebied. Hydrografisch behoort het tot het Beneden-Scheldebekken. De voornaamste waterlopen in de wijde omgeving zijn de Benedendurme ten noorden en de Zeeschelde ten oosten. Op kortere afstand lopen de Hooirt in het zuiden en de Enegaert in het noordwesten.

Het bureauonderzoek liet toe om het archeologisch potentieel van het terrein in te schatten. In de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied zijn weinig gekende archeologische waarden aanwezig. De meest nabijgelegen gekende archeologische waarden dateren uit de Nieuwe Tijd. In de ruimere omgeving zijn er wel gekende archeologische waarden uit de Steentijd tot en met de Nieuwe Tijd gekend. De landschappelijke ligging is gunstig, op een interfluvium tussen de Zeeschelde en de Benedendurme. Stafkaarten en luchtfoto's geven aan dat het onderzoeksgebied sinds 1930 systematisch werd volgebouwd en verhard.

Het bureauonderzoek toonde aan dat het onderzoeksgebied archeologisch potentieel kent. Mogelijk heeft de voormalige bebouwing en verharding en de sloop van deze de bovenzijde van het bodemarchief reeds geroerd. Waardevolle archeologische resten kunnen echter nog bewaard gebleven zijn op het terrein, onder de aanwezige bebouwing en verharding. Op basis van gekende archeologische waarden in

de omgeving en historische kaarten kunnen we waardevolle archeologische sporen op het terrein verwachten uit de steentijd tot en met de nieuwe tijd. Bodemingrepen die op het terrein uitgevoerd zullen worden, zullen een negatieve impact op het aanwezige bodemarchief hebben. Gezien het archeologisch potentieel van het terrein is daarom bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig. Dit vooronderzoek dient te starten met een landschappelijk booronderzoek.

Uit het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat er één pedogenetische zone aanwezig is ter hoogte van het projectgebied. Over het merendeel van het onderzoeksgebied werden er A/C-profielen aangetroffen waarbij onder een verstoring van 50 cm dik, de onderkant van een plaggenbodem werd aangetroffen (Ap-horizont). Op ca. 80 cm ging deze over op een zandige C-horizont met gleyverschijnselen. Nergens werd een bewaard podzolprofiel aangetroffen. In het oostelijke deel werd reeds een inrit en parking aangelegd. Deze inrichtingen zal weinig tot geen impact gehad hebben op het bodemarchief, gezien de diepte van de C-horizont op ca. 80 cm-mv. Grondwater werd aangetroffen op ca. 110-120 cm-mv

Gezien er geen paleobodem (Podzol) werd aangetroffen op het terrein is een Steentijdonderzoek overbodig. De kans op kennis- en datavermeerdering van een eventuele Steentijd artefactensite wordt immers laag geacht. De kans op kennis- en datavermeerdering van een eventuele grondsporensite wordt echter wel hoog geacht. De aanwezige verstoringen waren immers ondiep waardoor de onderkant van de plaggenbodem nog bewaard is, alsook de top van de C-horizont. De plaggenbodem heeft hierbij als een buffer voor het archeologisch niveau gefungeerd tegen de recente bodemingrepen. Met dit hoog potentieel op grondsporensites dient rekening gehouden te worden bij de verdere vooronderzoeken.

Het uitgevoerde onderzoek leverde voldoende data op om een oordeelkundige uitspraak te doen over de archeologische verwachting van het terrein. In totaal werd 11,15 % van het totale onderzoekbare terrein onderzocht, hetgeen statistisch gezien als voldoende wordt beschouwd om van een representatief vooronderzoek te spreken. Hieruit blijkt dat het archeologisch potentieel zeer laag tot nihil is. Het potentieel op kennis- en datawinst van eventueel verder vervolgonderzoek wordt idem dito bijgesteld naar zeer laag tot nihil.

Het proefsleuvenonderzoek wees uit dat het grootste deel van het terrein toebehoort aan één pedogenetische zone. Het gaat om een A-C bodemopbouw waarbij de A-horizont 30 à 40 cm dik is. De C-horizont is vaak aangetast of verdwenen ten gevolge van vergravingen in het verleden, met name de aanwezigheid van een voormalig industriegebouw. Ter hoogte van Profiel 4 werd nog een oorspronkelijke bodemopbouw (Ap-Ah-BC-Cg) aangetroffen. De humusrijke Ah-horizont bevindt zich op een diepte van 60 tot 70 cm-mv. Daaronder bevindt zich de overgang van een donkerbruine B-horizont naar een geelbeige Cg-horizont.

Profiel 3 toonde een duidelijke nivelleringslaag aan waarbij de C-horizont werd afgetopt en het archeologisch niveau bijgevolg is aangetast. Dit bleek ook uit het vlak, waarbij quasi geen archeologische sporen werden aangetroffen, maar wel recente verstoringen. Profiel 2 is indicatief voor de parkeerzone in het zuiden van het terrein. Hierbij werd vastgesteld dat de huidige verhardingen van de parkeerzone evenals dieperliggende verstoringen het bodemarchief sterk hebben aangetast. De verstoring werd vastgesteld tot een diepte van ca. 90 cm-mv. Op deze diepte werd een sterk gereduceerde C-horizont aangetroffen en bleken er geen archeologisch relevante lagen meer aanwezig te zijn. In het noordoosten van het terrein kon door middel van Profiel 5 worden vastgesteld dat er een sequentie van diepere verstoringen aanwezig zijn. Het gaat om stroken van 85 à 90 cm breed die tot een diepte van 1,20 m-mv

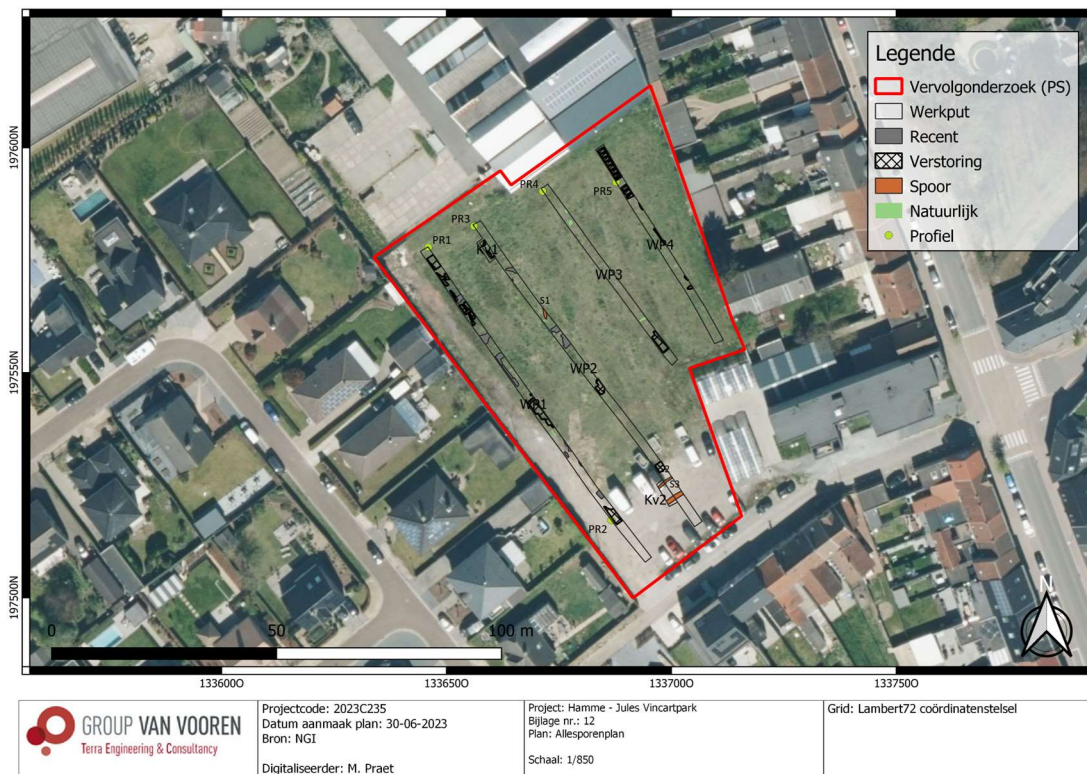
reiken. Tussen de verstoorde stroken werd nog een (deel) van de Quartaire C-horizont geregistreerd. De aanwezigheid van archeologisch relevante sporen of lagen is in deze zone echter uitgesloten.

Het aangetroffen sporenbestand omvat in totaal drie bodemsporen waarvan Spoor 1 met zekerheid als recent kan worden beschouwd vanwege de recente baksteen in de vulling. Sporen 2 en 3 zijn parallelle greppels in het zuiden van het terrein. Deze worden aan de hand van hun spoorkenmerken zoals textuur, vulling en kleur, beschouwd als vrij recente antropogene spoor met weinig archeologische relevantie. Het niet aantreffen van vondsten en de recente antropogene sporen, die weinig relevante archeologische waarden hebben, leiden daardoor niet tot bijkomstige kennis- en/of datawinst voor de omgeving van Hamme.

Alle verzamelde data en verstellingen tijdens het proefsleuvenonderzoek leiden tot de conclusie dat het terrein een laag tot nihilistisch kennis- en datapotentieel heeft. Er werden immers geen relevante archeologische sites vastgesteld die zouden kunnen leiden tot bijkomende informatie over de omgeving. Kostenbaat is verder onderzoek gezien dit lage wetenschappelijke potentieel noch nuttig, noch noodzakelijk.

Het terrein kan vrijgegeven worden zonder vervolgonderzoek of zonder bijkomende maatregelen ter bescherming van (afwezige) relevante erfgoed.

Het volledige projectgebied mag integraal opgenomen worden in de GGA (gebieden geen archeologie).

**Fig. 4.4: Vereenvoudigd allensporenplan geprojecteerd op de topografische kaart (2017).
Het volledige projectgebied mag integraal opgenomen worden op de GGA.**

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

3 Programma van maatregelen

Vermits een archeologische opgraving niet noodzakelijk is voor het betreffende terrein, dient er geen programma van maatregelen opgesteld te worden. Het volledige projectgebied kan immers opgenomen worden in de GGA.

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit verslag mag niet vertaald worden, behalve door of in opdracht van Terra Engineering & Consultancy nv.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 26 augustus 2024.

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Auteur + Erkend archeoloog	Alexander Doucet	#SIGN_ADO
Nagelezen en goedgekeurd door + Erkend archeoloog	Ward Decramer	#SIGN_WDC
Teamleader Sint-Truiden	Maarten Dingenen	#SIGN_MDI
Naam van de operationeel verantwoordelijke TEC nv	Stijn Minne	#SIGN_SMI
Naam van de persoon die TEC nv rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	#SIGN_KVV